

Tab. 1. Počet příjemců příspěvku na motorové vozidlo a výdaje za roky 2016–2020 (Zdroj: MPSV, 2021)

Rok	Příspěvek na zvl. pomůcku – motorové vozidlo	
	počet dávek/příjemců	výdaje (mil. Kč)
2016	2 770	415,1
2017	2 349	362,2
2018	2 719	536,3
2019	2 375	469,6
2020	2 413	480,4

Z uvedených údajů v tabulce č. 1 je patrné, že počet příjemců příspěvku na motorové vozidlo se za sledované pětileté období snížil od roku 2016 do roku 2020 o 13 %, ale výdaje se zvýšily o 14 %.

Průkaz osoby zdravotně postižené

Nárok na průkaz OZP má osoba starší 1 roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru DNZS, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra (1, 2).

Nárok na průkaz TP má osoba se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy osoba je při DNZS schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí, v exteriéru je schopna chůze se sníženým dosahem a má problémy při chůzi okolo překážek a na nerovném terénu. Středně těžkým funkčním postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba je při DNZS schopna spolehlivé orientace v domácím prostředí a zhoršenou schopnost orientace má jen v exteriéru.

Nárok na průkaz ZTP má osoba s těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Těžkým funkčním postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy osoba je při DNZS schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí a v exteriéru je schopna chůze se značnými obtížemi a jen na krátké vzdálenosti. Těžkým funkčním postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba je při DNZS schopna spolehlivé orientace v domácím prostředí a v exteriéru má značné obtíže.

Nárok na průkaz ZTP/P má osoba se zvláště těžkým funkčním postižením nebo úpl-

ným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce, včetně osob s poruchou autistického spektra. Zvláště těžkým funkčním postižením pohyblivosti a úplným postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy osoba je při DNZS schopna chůze v domácím prostředí se značnými obtížemi, popřípadě není schopna chůze, v exteriéru není schopna samostatné chůze a pohyb je možný zpravidla jen na invalidním vozíku. Zvláště těžkým funkčním postižením orientace a úplným postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba při DNZS není schopna samostatné orientace v exteriéru. Tabulka č. 2 ukazuje počet držitelů průkazů OZP dle jednotlivých stupňů za roky 2016–2020.

Tab. 2. Počet držitelů průkazů OZP dle jednotlivých stupňů za roky 2016–2020 (Zdroj: MPSV, 2021)

Rok	Počet držitelů průkazů OZP v prosinci sledovaného roku		
	TP	ZTP	ZTP/P
2016	22 606	196 557	89 839
2017	26 513	212 069	91 846
2018	30 410	229 998	94 554
2019	33 973	244 901	96 768
2020	36 047	256 887	98 177

Počet držitelů průkazů TP od roku 2016 do roku 2020 vzrostl o 39 % počet držitelů průkazu ZTP o 23,5 % a počet držitelů průkazu ZTP/P o 9,5 %. Držitelé průkazu ZTP a ZTP/P mají nárok na příspěvek na mobilitu, který vyplácí KrP ÚP ČR měsíčně. Dále mají držitelé průkazů ZTP a ZTP/P také nárok na parkovací průkaz OZP a na slevu na jízdném. Osobě, která je držitelem průkazu ZTP nebo průkazu ZTP/P, a průvodci držitele průkazu ZTP/P může být také poskytnuta sleva ze vstupného na divadelní a filmová představení, koncerty a jiné kulturní a sportovní akce. Tyto benefity jsou nenárokové. Další nároky osob, které jsou držiteli průkazu ZTP nebo ZTP/P, upravují jiné právní předpisy. Těmito předpisy jsou např. zákon o daních z příjmů, zákon místních poplatků, zákon o správních poplatcích, zákon o pozemních komunikacích, zákon o dani z nemovitosti (8).

Zásady posuzování zdravotního stavu pro účely zákona č. 329/2011 Sb.

Pro posuzování zdravotního stavu pro účely přiznání průkazu osoby se zdravotním

postižením (OZP) a příspěvku na zvláštní pomůcku platí obecné principy posudkové činnosti, vycházející ze zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Při posuzování zdravotního stavu vychází posudkový lékař zejména z nálezu ošetřujícího lékaře, popřípadě výsledků funkčních vyšetření a výsledků vlastního vyšetření. K posouzení je nutno zdravotní stav posuzované osoby spolehlivě a přesvědčivě zjistit, a to dostatečně objektivizovat jeho tělesné, smyslové a duševní schopnosti příslušným odborným nálezem, eventuálně vlastním zjištěním. Doložené lékařské nálezy a zprávy kromě obecných informací musí obsahovat cílené informace o zdravotním stavu, jež se vztahují k předmětu řízení. Pro posouzení není rozhodující diagnóza zdravotního postižení, ale jeho nepříznivé důsledky na funkční schopnosti (4, 5).

Pro posouzení zdravotního stavu je zejména nezbytné zjistit, zda zdravotní postižení je trvalé nebo dlouhodobé, tj. zda má charakter DNZS s předpokladem trvání déle než rok. Posudkový lékař musí také objektivizovat zdravotní stav odbornými funkčními lékařskými nálezy, které dokládají pohybovou, orientační nebo smyslovou poruchu žadatele. Dále stanoví druh zdravotního postižení a vyhodnotí stupeň funkčního postižení pro účely průkazu OZP. Pro účely příspěvku na zvláštní pomůcku stanoví druh zdravotního postižení. Posudkový lékař také zváží, zda je potřebné v konkrétním případě přizvat posuzovanou osobu k jednání. Pokud posuzovaná osoba požádá o přítomnost na jednání má jí být vyhověno, i když zákon takovou povinnost neukládá.

Posudek o zdravotním stavu osoby musí splňovat požadavek úplnosti a přesvědčivosti, který spočívá v tom, že posudkový lékař musí spolehlivě zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. V posudkovém zhodnocení se musí posudkově medicínsky vyrovnat se všemi posudkově významnými údaji uváděnými ve shromážděné podkladové dokumentaci, tj. lékařskými nálezy a předchozími posudky vydanými posudkovými orgány u posuzované osoby pro účely řízení o přiznání příspěvku na mobilitu posuzuje schopnost pohyblivosti a orientace. Při posuzování zdravotního stavu vychází zejména z nálezu ošetřujícího lékaře, popřípadě z vý-